

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه دامغان

دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر

پایان نامه کارشناسی ارشد
ریاضی کاربردی (گرایش آنالیز عددی)

تعیین سری جواب برخی از مسائل معادلات دیفرانسیل به کمک روش تجزیه آدمیان

توسط:

فاطمه احمدی قوی بازو

استاد راهنما:

دکتر مرتضی گرشاسبی

استاد مشاور:

مهندس حسن کد خدائی خلقی

تیرا ۱۳۹۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خدا

تعیین سری جواب برخی از مسائل معادلات دیفرانسیل به کمک روش تجزیه آدمیان

توسط:

فاطمه احمدی قوی بازو

پایان نامه

ارائه شده به تحصیلات تکمیلی دانشگاه به عنوان بخشی از فعالیت‌های تحصیلی لازم
برای اخذ درجه کارشناسی ارشد

در رشته

ریاضی کاربردی (گرایش آنالیز عددی)

از دانشگاه دامغان

ارزیابی و تأیید شده توسط کمیته پایان‌نامه با درجه: عالی

دکتر مرتضی گرشاسبی استادیار ریاضی کاربردی گرایش آنالیز عددی دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر
دانشگاه دامغان (استاد راهنما)

مهندس حسن کدخدائی خلفی مربی علوم کامپیوتر گرایش علوم کامپیوتر دانشکده ریاضی و علوم
کامپیوتر دانشگاه دامغان (استاد مشاور)

دکتر عبدالعلی بصیری استادیار ریاضی محض گرایش جبر محاسباتی دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر
دانشگاه دامغان (داور اول)

دکتر پرستو ریحانی اردبیلی دانشیار ریاضی کاربردی گرایش آنالیز عددی دانشگاه پیام نور شهریار (داور
دوم)

دکتر مصطفی زارع خورمیری استادیار ریاضی محض گرایش منطق دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر
دانشگاه دامغان (نماینده تحصیلات تکمیلی)

تیرا ۱۳۹۱

تتدیم به

محضراً قاناام زمان (عجل الله تعالى فرجه الشريف)
مادر عزیز و مهربانم، شمع پر فروغی که اشک و دعای سحرگاہی خویش را پشتوانه توفیق فرزندان خود قرار داد.
روح مهربان و پرفقوح پدرم که پیوسته ارتقاء اخلاقی و فزاینکی فرزندان خویش را آرزوی کرد.
همسر فداکارم که با بهکاری لازم زمینه کسب علم و دانش را برایم فراهم نمود.

سپاسگزاری

سپاس می‌کنم آن سرچشمه علم و فضیلت را که قدرت آموختن و آموزش را به من عطا فرمود.
تو را سپاس می‌گویم هر چند که پیوسته لسانم از شمارش نعمتهایی که بر من عطا فرموده‌ای قاصر است.
خدایا
این بنده حقیر را بجزای به خویشش را ساز و حلاوت عبادت خالصانه را از وی دریغ مدار.
ای قادر مطلق
توفیق انجام صادقانه تکالیف بندگی و ارائه خدمات علمی شایسته را از تو خواستارم.

بر خود واجب می‌دانم که نهایت سپاس و تشکر خویش را نسبت به سروران مشروح زیر، اظہار نمایم.
جناب آقای دکتر مرتضی کرشابی، استاد محترم راهنا که در مراحل مختلف تدوین این پایان نامه، از رهنمودهای علمی ایشان بهره‌مند شدم.
جناب آقای مهندس کدخدائی حلفی استاد مشاور محترم.
جناب آقای دکتر عبدالعلی بصیری و سرکار خانم دکتر پرستو ریحانی اردبیلی که اوقات ارزشمند خویش را به داوری این پایان نامه تخصیص دادند.

چکیده

تعیین سری جواب برخی از مسائل معادلات دیفرانسیل به کمک روش تجزیه آدمیان

به وسیله‌ی:

فاطمه احمدی قوی بازو

در این پایان نامه ابتدا به بررسی روش تجزیه آدمیان در حل معادلات دیفرانسیل می پردازیم و برخی از ویژگیهای سری جواب را شرح می دهیم، سپس دو روش برای بدست آوردن چند جمله ایهای آدمیان را بیان می کنیم. در فصل دوم با استفاده از قضیه کوشکی - کوالوسکی همگرایی سری جواب را نشان داده و برای آن یک نرخ همگرایی ارائه می دهیم. در فصل سوم به مقایسه دو روش تجزیه آدمیان و روش تیلور با حل یک مثال خواهیم پرداخت. همچنین روش تجزیه آدمیان را با روش پیکارد مقایسه می کنیم. در انتها در فصل چهارم با استفاده از روش تجزیه به حل دستگاه معادلات دیفرانسیل حاکم بر فعل و انفعالات دو نوع مخمر کفیر و سرویزیه خواهیم پرداخت.

واژگان کلیدی: معادلات دیفرانسیل، روش تجزیه آدمیان، چند جمله ایهای آدمیان، سریهای جواب، آنالیز همگرایی.

فهرست مطالب

ه	فهرست مطالب
ز	فهرست جدول‌ها
ح	فهرست شکل‌ها
۲	۱ روش تجزیه آدمیان
۲	۱-۱ ملاحظات تاریخی روش تجزیه آدمیان
۵	۲-۱ روش تجزیه آدمیان
۹	۳-۱ مطالب تکمیلی درباره چند جمله ایهای آدمیان
۱۱	۴-۱ دو روش برای محاسبه چند جمله ایهای آدمیان
۱۳	۵-۱ مثال‌های از چند جمله ایهای آدمیان با استفاده از روش اول
۱۹	۶-۱ حل چند معادله دیفرانسیل با استفاده از روش تجزیه آدمیان
۲۴	۲ همگرایی روش تجزیه آدمیان
۲۴	۱-۲ تعاریف و قضایا
	۲-۲ همگرایی روش تجزیه آدمیان برای مسائل مقدار اولیه متناظر با دستگاه‌های معادلات
۲۷	دیفرانسیل معمولی (ODE)
۳۴	۳-۲ نرخ همگرایی
۳۵	۴-۲ بررسی انقباضی بودن عملگرها در روش تجزیه آدمیان
۳۹	۵-۲ همگرایی سری جواب

۴۴	مقایسه روش های سری تیلور و پیکارد با روش تجزیه آدمیان	۳
۴۴	۱-۳ مقایسه روش سری تیلور و روش تجزیه آدمیان	
۴۹	۲-۳ هم ارزی سری های تیلور و چند جمله ایهای آدمیان	
۵۰	۳-۳ مقایسه بین روش تجزیه آدمیان و روش پیکارد	
	۴ کاربرد روش تجزیه آدمیان در حل دستگاه معادلات دیفرانسیل حاکم بر فعل و انفعالات	
۵۵	بین دو نوع مخمر کفیر و سرویزیه	
۵۵	۱-۴ تاریخچه مخمرها	
۵۹	۲-۴ فرمول بندی ریاضی	
۶۳	۳-۴ روش بهینه سازی کلی	
۶۶	۴-۴ الگوریتم بهینه سازی	
۶۸	۵-۴ مقایسه جواب دستگاه به وسیله روش تجزیه	
۶۹	۶-۴ نتایج عددی	
۷۳	۷-۴ نتیجه گیری	
۷۴	مراجع	
۸۰	واژه نامه فارسی به انگلیسی	
۸۳	واژه نامه انگلیسی به فارسی	

فهرست جدول‌ها

۷۰	داده آزمایشی ($K_1 = 5/83, K_2 = 12/70$)	۱-۴
۷۲	”کفیر”	۲-۴
۷۲	”سرویزیه”	۳-۴

فهرست شکل‌ها

- ۱-۴ خمیر نانی که پس از استفاده از خمیر مایه و پخت قابل مصرف می‌شود. ۵۷
- ۲-۴ دانه های کفیر که به شکل مرجان است و محصولات تولید شده توسط کفیر. ۵۸
- ۳-۴ نتایج آزمایش شده "کفیر" ۷۱
- ۴-۴ نتایج آزمایش شده "سرویزیه" ۷۱

مقدمه

بررسی ماهیت پدیده‌ها در طبیعت و مشاهده ساختاری و تغییر ویژگی آنها مستلزم بکارگیری ابزاری نیرومند جهت قالب بندی آنها در مدل‌های ریاضی می‌باشد. اغلب این مدل‌ها متکی بر مجموعه‌ای از معادلات سازگاری است که بیانگر رفتارهای خاص یک دستگاه فیزیکی است که مورد توجه ما می‌باشند. معادلات تابعی غیر خطی، معادلات دیفرانسیل، معادلات انتگرال از جمله ابزارهای مفید می‌باشند. طبیعت ساختاری بسیاری از مسائل کاربردی در ریاضیات در قالب معادلات تابعی غیر خطی آشکار می‌گردد. طبقه گسترده‌ای از معادلات عملگرهای غیر خطی می‌توانند به یک سری از توابع تبدیل گردند، لذا گستردگی این معادلات، راه حل‌های ویژه‌ای را جهت یافتن جواب‌های آنها می‌طلبد. همانند سایر مدل‌های ریاضی، روش‌های مختلفی برای حل این معادلات وجود دارد، که یکی از این روش‌ها، روش تجزیه آدمیان است که به عنوان یک روش کارا در بررسی و حل بسیاری از معادلات به کار گرفته می‌شود. تکنیک آدمیان در شکل فرمول بندی بسیار ساده است و گاهی مشکلات آن هنگام محاسبه چند جمله‌ایها و اثبات همگرایی سری توابع نمایان می‌گردد.

فصل ۱

روش تجزیه آدمیان

۱-۱ ملاحظات تاریخی روش تجزیه آدمیان

الگوی روش تجزیه اولین بار در سال ۱۹۶۱ ارائه گردید که البته در خصوص به کارگیری آن به عنوان یک ابزار ریاضی در مسائل مفید و موثر واقع نگردید. این روش که توسط آدمیان^۱ (۱۹۹۶-۱۹۲۰) ارائه گردید، در دهه ۱۹۸۰ به عنوان تئوری سیستم های پویا، بدون استفاده از خطی سازی و اختلال در مسأله، جهت حل مسائل غیر خطی، به تدریج جایگاه خود را آشکار نمود. به طوری که در این خصوص اولین کتاب در سال ۱۹۸۳ [۵] در زمینه فرایندهای تصادفی کاربردی به چاپ رسید. البته روش تجزیه آدمیان یک ابزار و طرح توانمندی برای حل معادلات تابعی می باشد که علی رغم بررسی و حل معادلات دیفرانسیل خطی و غیر خطی، فرایندهای تصادفی، معادلات جبری، معادلات انتگرال و تأخیری را پوشش می دهد. کتاب دوم وی که در سال ۱۹۸۵ به طور مشترک با بیلمن^۲ تألیف شد در خصوص روش های جدید جهت حل طبقه خاصی از معادلات دیفرانسیل است [۶]. کتاب سوم در سال ۱۹۸۹ به چاپ رسید [۶]. در این کتاب روش تجزیه در دو فصل به طور جداگانه مورد بررسی قرار گرفت، به طوری که این روش در فصل اول به طور کامل و در فصل دوم کاربردهای آن در حل مسائلی از قبیل معادله حرارت، مسأله پلاسمای غیر خطی و غیره تشریح شده است. آدمیان در کتاب آخر خود که در سال ۱۹۹۴ منتشر گردیده، کاربرد روش تجزیه را در حل مسأله با مقدار اولیه و مقادیر مرزی پیچیده آشکار نموده است [۸]. در طول هجده سال تلاش، وی در این زمینه توانست کاربردهای تئوری و فیزیکی را در بیش از ۸۰ مقاله ارائه دهد. روش تجزیه وی بر اساس به کارگیری سری ها

^۱G.Adomian

^۲R.Blman

بوده و به لحاظ بررسی همگرایی سری های به کار گرفته شده، تلاش هائی توسط چارلت^۳ در سال ۱۹۸۹ [۲۲] صورت پذیرفت به طوری که در آخرین مقاله مشترک آدمیان با چارلت، ابویی^۴ و روچ^۵ ، مطالبی در این زمینه در سال ۱۹۹۵ به چاپ رسید [۲۵]. پس از سال ۱۹۹۵ مقالات متعددی توسط چارلت و همکارانش در خصوص همگرایی روش آدمیان به چاپ رسیده است [۲۴]. لسنیک^۶ در [۴۴] همگرایی روش آدمیان را در به کار گیری برای معادلات گرما - زمان و موج - پرتو برای هر دو حالت پیش رونده و پس رونده نسبت به زمان بررسی کرده است، او نشان داده است که همگرایی برای مسائل پیش رونده نسبت به مسائل پس رونده سریعتر است. الگوریتم روش تجزیه آدمیان^۷ به طور گسترده در حل مسائل خطی و غیر خطی که در زمینه های کاربردی پدید می آیند، مورد استفاده واقع شده است به طوری که تحقیقات قابل ملاحظه ای در این زمینه صورت گرفته است که توجه بسیاری از محققین را به خود معطوف ساخته است.

از آن جمله الخالد و آلن^۸ در [۱۱] حل معادلات متغیر آب های کم عمق را به وسیله روش آدمیان بررسی کرده اند و همگرایی آنها را با ارائه مثال عددی نشان داده اند. یک بررسی مقایسه ای بین روش تجزیه آدمیان و روش سنیک- گالرکین^۹ برای حل مدل های رشد جمعیت توسط الخالد در [۱۲] انجام شده است و این مقایسه بین روش آدمیان و روش رونگ- کوتا^{۱۰} برای حل دستگاه معادلات دیفرانسیل توسط شاواگفه وکایا^{۱۱} صورت گرفته است [۴۷]. وزواز و خوری^{۱۲} در مورد کاربرد روش آدمیان برای حل معادلات انتگرال فرد هلم که در مسائل آکوستیک ظاهر می شوند بحث کرده اند [۴۱]. در [۵۲]، وزواز روش آدمیان را برای شتاب بخشیدن به همگرایی سری جواب اصلاح نموده است. اعتبار تکنیک اصلاح شده به وسیله مثال هایی نشان داده شده است. به علاوه در [۵۳]، وزواز یک الگوریتم عددی برای تقریب جواب مسائل مقدار مرزی با مرتبه بالا داده است. به کارگیری چندجمله ایهای چیشف در روش آدمیان توسط حسینی در [۳۸]، بحث شده است. در [۳۵]، گولال^{۱۳} و چرالت از

^۳Y.Aherruault

^۴K.Abbaoni

^۵R.Roch

^۶Ilesnic

^۷Adomain

^۸AL-khaled , Allan

^۹Sinc-Galerkian

^{۱۰}Rungekutta

^{۱۱}Shawagfeh,kaya

^{۱۲}Waz waz , khuri

^{۱۳}Guellal

روش آدمیان برای حل یک مسئله مقدار مرزی بیضوی با یک شرط کمکی استفاده کرده اند. مقایسه بین روش آدمیان و ویولت - گالرکین^{۱۴} برای حل معادلات دیفرانسیل انتگرالی بوسیله سید - عبدالعزیز^{۱۵} در [۲۸]، صورت گرفته است. سید و گابر^{۱۶} در [۲۹]، از روش آدمیان در حل معادله دیفرانسیل جزئی در یک دامنه متناهی استفاده کرده اند.

آدمیان و همکارانش در [۹]، از این تکنیک برای حل مدل های ریاضی جمعیت باکتری ها و ویروس ها و هم چنین سلول های تومور که در قالب دستگاه معادلات دیفرانسیل غیر خطی نمایش داده می شوند استفاده نموده اند.

لافز و آبویی^{۱۷} در [۴۳]، مدل تبادل گرمایی دریل کاری را با روش تجزیه مورد مطالعه قرار داده اند. گولال و دیگران در [۳۶]، از روش تجزیه برای حل دستگاه های معادلات که در فیزیک ظاهر می شوند استفاده کرده و آن را با روش رونگ-گوتا مقایسه نموده اند. ادواردز^{۱۸} و دیگران روش تجزیه آدمیان را با روش رونگ - کوتا در تقریب جواب معادلات مدل شکار و شکارچی مقایسه نموده اند [۲۷]. در واقع نحوه به کارگیری این روش برای حل معادلات تابعی خطی چیزی بیش از روش کلاسیک تقریبات متوالی نمی باشد، به طوری که اگر در بعضی مسائل روش تقریبات متوالی واگرا گردد، روش تجزیه نیز واگرا می گردد [۳۳، ۱۵]. زمانی که روش آدمیان در خصوص معادلات تابعی بکار می رود، مزایای آن مشهود خواهد بود و نتایج معتبری را در به کارگیری تقریبات تحلیلی که همگرایی سریعی را در بر دارد، آشکار می نماید [۳۷، ۱۷، ۱۶].

یکی از مزایای روش تجزیه آدمیان برنامه ریزی ساده آن در مسائل مهندسی بوده [۵۰] که برخلاف جواب های سری یک مسأله، جواب را بدون خطی سازی و گسستگی نمایان می سازد. این مزیت در مسائل غیر خطی بسیار محسوس است. به طور نسبی مقایسه این روش با روش های بین مقالات ارائه شده کمتر مشاهده می شود.

یک مقایسه مفید بین روش تجزیه و روش اختلال در [۱۹] نشان می دهد که روش تجزیه به لحاظ حجم کار طاقت فرسا در به کارگیری روش اختلال، از کارایی بیشتری برخوردار می باشد. هم چنین در [۲۰] بر مزیت این روش نسبت به روش پیکارد^{۱۹} تأکید شده است [۱].

^{۱۴}Wavelet-Galerkian

^{۱۵}El-sayed,Abdel-Aziz

^{۱۶}Gaber

^{۱۷}Laffez,Abbaoui

^{۱۸}Edwards

^{۱۹}Picard

در بخش اول از این فصل به بحث و بررسی روش تجزیه آد미ان می پردازیم. در بخش دوم چند جمله ایهای آد미ان را معرفی می کنیم. در بخش سوم نحوه بدست آوردن چند جمله ایهای آد미ان را با استفاده از دو روش توضیح خواهیم داد و در پایان این فصل به ارائه مثال هایی از طریق روش تجزیه آد미ان می پردازیم.

۲-۱ روش تجزیه آد미ان

معادله زیر را در نظر بگیرید

$$F(u(x)) = g(x), \quad (1.1)$$

که در آن F یک عملگر دیفرانسیل غیر خطی است و به صورت زیر تجزیه می شود

$$Lu + Ru + Nu, \quad (2.1)$$

که شامل قسمت خطی و غیر خطی است. جملات خطی در Fu به صورت $Lu + Ru$ است و L یک عملگر وارون پذیر و شامل بالاترین مرتبه مشتق نسبت به x_j است و برای این منظور در نظر گرفته می شود که از مشکلات انتگرالگیری جلوگیری کند و R یک باقیمانده عملگر خطی است و Nu جملات غیر خطی $F(u)$ را نشان می دهد و g یک تابع معلوم است. بنابراین معادله (۱.۱) را به شکل زیر می توانیم بنویسیم [۳۲، ۸].

$$Lu + Ru + Nu,$$

و یا

$$L[u(x_1, \dots, x_n)] + N[u(x_1, \dots, x_n)] + R[u(x_1, \dots, x_n)] = g(x_1, \dots, x_n). \quad (3.1)$$

وارون عملگر L به صورت زیر تعریف می شود:

$$L^{-1}(\cdot) = \underbrace{\int \int \dots \int (\cdot) dx_j \dots dx_j dx_j}_{k \text{ مرتبه}}, \quad (4.1)$$

تعداد دفعات انتگرالگیری k بار است. اگر L^{-1} را در هر دو طرف معادله (۲.۱) ضرب کنیم، جوابی به شکل زیر برای معادله (۱.۱) حاصل می شود

$$u(x_1, \dots, x_n) = f(x_1, \dots, x_n) - L^{-1}[N[u(x_1, \dots, x_n)] + R[u(x_1, \dots, x_n)]], \quad (5.1)$$

و

$$f(x_1, \dots, x_n) = \psi(x_1, \dots, x_n) + L^{-1}[g(x_1, \dots, x_n)].$$

که در واقع $f(x_1, \dots, x_n)$ از انتگرالگیری تابع $g(x_1, \dots, x_n)$ و با اعمال شرط اولیه بدست می آید و ψ یک جواب معادله همگن عملگر خطی است که

$$L[\psi(x_1, \dots, x_n)] = 0$$

در این روش تابع $u(x_1, \dots, x_n)$ و عملگر غیر خطی $N(u(x_1, \dots, x_n))$ به صورت زیر تعریف می شوند

$$u(x_1, \dots, x_n) = \sum_{m=0}^{\infty} u_m(x_1, \dots, x_n), \quad (6.1)$$

$$N(u(x_1, \dots, x_n)) = \sum_{m=0}^{\infty} A_m(x_1, \dots, x_n), \quad (7.1)$$

A_m ها چند جمله ایهای آدیان وابسته به u_j هستند که $j = 0, 1, \dots, m-1$ و از طریق فرمول زیر بدست می آیند

$$A_m(x_1, \dots, x_n) = \frac{1}{m!} \left[\frac{d^m}{d\lambda^m} N \left(\sum_{i=0}^{\infty} \lambda^i u_i(x_1, \dots, x_n) \right) \right]_{\lambda=0}, \quad m \geq 0 \quad (8.1)$$

تعدادی از این چند جمله ایهای آدیان به صورت زیر هستند

$$A_0 = N(u_0),$$

$$A_1 = u_1 N'(u_0),$$

$$A_2 = u_2 N'(u_0) + \frac{1}{2!} u_1^2 N''(u_0),$$

$$A_3 = u_3 N'(u_0) + u_1 u_2 N''(u_0) + \frac{1}{3!} u_1^3 N'''(u_0),$$

$$A_4 = u_4 N'(u_0) + \left(\frac{1}{2!} u_2^2 + u_1 u_3 \right) N''(u_0) + \frac{1}{2!} u_1^2 u_2 N'''(u_0) + \frac{1}{4!} u_1^4 N^{(4)}(u_0).$$

بنابراین تقریب جواب (2.1) با استفاده از روابط بازگشتی زیر بدست می آید

$$u_0(x_0, \dots, x_n) = f(x_1, \dots, x_n),$$

$$u_{m+1}(x_1, \dots, x_n) = -L^{-1}[R(u_m(x_1, \dots, x_n)) + A_m(x_1, \dots, x_n)], \quad m \geq 0$$

$$(9.1)$$

مثال ۱.۲.۱. معادله زیر را در نظر می گیریم

$$u'(x) = u(x), \quad u(\circ) = A. \quad (10.1)$$

معادله بالا را به شکل عملگری می نویسیم

$$Lu = u, \quad (11.1)$$

که عملگر L برابر است با

$$L = \frac{d}{dx}, \quad (12.1)$$

و وارون آن به شکل زیر تعریف می شود:

$$L^{-1}(\circ) = \int_{\circ}^x (\circ) dx, \quad (13.1)$$

L^{-1} را بر هر دو طرف معادله (۱۱.۱) اعمال می کنیم و با در نظر گرفتن شرایط مرزی داریم

$$L^{-1}(Lu) = L^{-1}(u), \quad (14.1)$$

بنابراین داریم

$$u(x) - u(\circ) = L^{-1}(u), \quad (15.1)$$

و یا

$$u(x) = A + L^{-1}(u), \quad (16.1)$$

با توجه به رابطه (۶.۱) و جایگذاری آن در (۱۶.۱) داریم

$$\sum_{n=\circ}^{\infty} u_n(x) = A + L^{-1} \left[\sum_{n=\circ}^{\infty} u_n(x) \right]. \quad (17.1)$$

بنابراین معادلات بازگشتی زیر بدست می آیند

$$u_{\circ}(x) = A, \quad (18.1)$$

$$u_{k+1}(x) = L^{-1}(u_k(x)), \quad k \geq \circ.$$

که برخی از جملات آن به صورت زیر است

$$\begin{aligned} u_0(x) &= A, \\ u_1(x) &= L^{-1}(u_0(x)) = Ax, \\ u_2(x) &= L^{-1}(u_1(x)) = A \frac{1}{2!} x^2, \\ u_3(x) &= L^{-1}(u_2(x)) = A \frac{1}{3!} x^3, \\ &\vdots \end{aligned}$$

بنابراین داریم

$$u(x) = A(1 + x + \frac{1}{2!} x^2 + \frac{1}{3!} x^3 + \dots), \quad (19.1)$$

و یا به طور معادل

$$u(x) = Ae^x.$$

مثال ۲۰.۲.۱. معادله آیری را در نظر می گیریم

$$u'' = xu(x), \quad u(0) = A, \quad u'(0) = B. \quad (20.1)$$

شکل عملگری این معادله به صورت زیر است

$$Lu = xu, \quad (21.1)$$

که عملگر L برابر است با

$$L = \frac{d^2}{dx^2}, \quad (22.1)$$

و معکوس آن به شکل زیر است

$$L^{-1}(\cdot) = \int_0^x \int_0^x (\cdot) dx dx, \quad (23.1)$$

عملگر L^{-1} را به دو طرف معادله (۲۱.۱) اعمال می کنیم و با در نظر گرفتن شرایط مرزی داریم

$$L^{-1}(Lu) = L^{-1}(xu), \quad (24.1)$$

در نتیجه

$$u(x) - xu'(0) - u(0) = L^{-1}(xu), \quad (25.1)$$

و یا به شکل معادل داریم

$$u(x) = A + Bx + L^{-1}(xu). \quad (26.1)$$

با توجه به رابطه (6.1) و جایگذاری آن در دو طرف رابطه (25.1) داریم

$$\sum_{n=0}^{\infty} u_n(x) = A + Bx + L^{-1} \left[x \sum_{n=0}^{\infty} u_n(x) \right]. \quad (27.1)$$

روابط بازگشتی زیر با استفاده از روش تجزیه آدیامان بدست می آید

$$u_0(x) = A + Bx, \quad (28.1)$$

$$u_{k+1}(x) = L^{-1}(xu_k(x)), \quad k \geq 0$$

بنابراین برخی از جملات رابطه (28.1) به صورت زیر است

$$u_0(x) = A + Bx,$$

$$u_1(x) = L^{-1}(xu_0(x)) = A \frac{1}{6} x^3 + B \frac{1}{12} x^4, \quad (29.1)$$

$$u_2(x) = L^{-1}(xu_1(x)) = A \frac{1}{180} x^6 + B \frac{1}{504} x^7,$$

⋮

بنابراین جواب معادله (26.1) پس از جایگذاری به صورت زیر بدست می آید

$$u(x) = A \left(1 + \frac{1}{6} x^3 + \frac{1}{180} x^6 + \dots \right) + B \left(x + \frac{1}{12} x^4 + \frac{1}{504} x^7 + \dots \right).$$

۳-۱ مطالب تکمیلی درباره چند جمله ایهای آدیامان

تعریف ۱.۳.۱. برای هر دنباله u_i $N(u_n(\lambda))$ ، $u_n(\lambda) = \sum_{i=0}^n \lambda^i u_i$ را به شکل زیر تعریف می کنیم

[۲]

$$N(u_n(\lambda)) = \sum_{i=0}^n \lambda^i A_i$$

قضیه ۲.۳.۱. برای هر تابع مرکب $A(\lambda) = N(u_n(\lambda))$ ، که $f(u)$ ، n مرتبه مشتق پذیر باشد A_n

ها با رابطه زیر مشخص می شوند

$$A_0 = N(u_0),$$

$$A_n = \sum_{k_1 + k_2 + \dots + k_n = n} \left(\frac{d^{(k_1 + k_2 + \dots + k_n)} N}{du^{(k_1 + k_2 + \dots + k_n)}} \right)_{u=u_0} \frac{u_1^{k_1}}{k_1!} \frac{u_2^{k_2}}{k_2!} \dots \frac{u_n^{k_n}}{k_n!}, \quad n \neq 0.$$